

**film
forward**

jaarverslag

2023

1. inleiding

FilmForward is in 2020 gestart als een sector breed gedragen initiatief om in Nederland een plek te creëren voor de film- en audiovisuele industrie waar talent- en skillsontwikkeling centraal staan. FilmForward zet persoonlijke professionele ontwikkeling als kernactiviteit in het centrum van deze creatieve industrie. In de eerste twee jaar heeft de organisatie zich ontwikkeld tot een landelijke ondersteunende netwerkorganisatie met een waaier van professionele stakeholders.

Het jaar 2023 stond in het teken van de bestendiging van de organisatie: er is een tweejarige financiering vastgesteld en een nieuwe directeur benoemd. Vervolgens is samen met een externe partij aan de (her)positionering en de brandheart gewerkt. Het stimuleren van een leven lang leren en de sector verder professionaliseren zijn als belangrijkste speerpunten geformuleerd. De missie en visie van de organisatie zijn aangescherpt en de positie die FilmForward inneemt in de sector toegespitst.

Voor de activiteiten is een indeling gemaakt in twee pijlers: het Talent- & Skills Lab en de Learning Community. Onder de eerste pijler valt het aanbod van workshops, masterclasses en trainingen, onder de tweede het ophalen van de behoeftes, de ondersteuning van initiatieven en de uitwisseling tussen de verschillende disciplines en organisaties. Vervolgens is met een grafisch ontwerper gewerkt aan de rebranding, een nieuw en meer eigentijds uiterlijk van de huisstijl en de structuur en mogelijkheden van de website, waaronder het doen van online betalingen voor workshops.

In 2023 is het team verstevigd met twee vaste medewerkers en een projectmanager op freelance basis. Met dit team hebben we activiteiten die al langer op de 'wensenlijst' stonden, kunnen organiseren, waaronder de workshops 'Filmproductie' voor productieleders en -assistenten en de workshop 'Black Hair and Make-up'. Tevens hebben we het format van de Vrijplaats tegen het licht gehouden en gekeken hoe we dit programma nog beter kunnen toepassen en toegankelijk maken voor disciplines buiten de driehoek. Hieruit is het format 'Vrijplaats op Maat' ontstaan (zie hoofdstuk 4: Activiteiten 2023)

De herpositionering en rebranding stonden ook centraal in de BIS-aanvraag van de nieuwe kunstenplanperiode 2025-2028 als basis van de visie waar de komende jaren op doorgebouwd kan worden. Helaas is de aanvraag niet positief beoordeeld door de Raad van Cultuur en zal er gekeken worden naar een andere financiële strategie voor 2025 en daarna.

2. profiel

positionering

FilmForward is de sectorgedreven ontwikkelinstelling voor de film- en AV-industrie, waarbij de permanente ontwikkeling van talent en vaardigheden van werkzame professionals in de productiesector centraal staat. We spelen een cruciale en unieke rol in het naar een hoger plan tillen van het Nederlandse cultureel audiovisuele aanbod en het versterken van de sector als geheel.

FilmForward wil als **aanjager** van permanente talentontwikkeling de film- en AV-sector versterken, innoveren en toekomstbestendig maken. Dit doet FilmForward door werkende professionals, betrokken bij de totstandkoming van producties, te ondersteunen en te stimuleren om te blijven leren. Als **aanbieder** ontwikkelen we een breed programma-aanbod, dat zowel artistieke excellentie als vaktechnische vaardigheden en ondernemerschap aanmoedigt. We vormen als **verbinder** de schakel tussen alle disciplines in de sector en bijbehorende professionele expertise door te inventariseren waar wensen en behoeften liggen als het gaat om vernieuwing en versterking.

FilmForward focust op **talent** in ruime zin. Voor ons valt onder het begrip talent niet alleen de creatieve en artistieke kant van filmmaken, maar ook de technische, vakgerelateerde vaardigheden (**skills** in internationaal vakjargon), organisatorische vaardigheden en ondernemerschap. Films zijn immers totaalkunstwerken, waarbij die elementen onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn, en waarbij verschillende disciplines bijdragen aan een samenhangend en allesomvattend geheel.

FilmForward richt het aanbod met name op professionals die al werkzaam zijn in de sector. Zij die al meters hebben gemaakt, en hun talent en vaardigheden willen doorontwikkelen. Het programma-aanbod is zo veel mogelijk **interdisciplinair**, vanuit de filosofie dat een beter begrip van de diverse vakgebieden het lerend vermogen van de deelnemers vergroot. Daarbij richten we de activiteiten op alle typen narratieve audiovisuele producties – van fictie, animatie en documentaire tot (web)series en interactieve storytelling – op alle schermen en platforms. We willen ook kritisch denken, aanpassingsvermogen en ondernemerschap stimuleren en anticiperen zoveel mogelijk op ontwikkelingen in de sector.

missie, visie en kernwaarden

FilmForward stimuleert film- en AV-professionals in Nederland om professioneel te groeien. Dat doen we met een toekomstbestendig programma dat wordt ontwikkeld voor en samen met de sector vanuit de kernwaarden **diversiteit & inclusie, gezondheid & veiligheid, duurzaamheid, innovatie, ondernemerschap en adaptief vermogen**.

FilmForward is een toonaangevende instelling die talent koestert en een incubator is voor vernieuwing en vooruitgang in de sector. Met haar programma stimuleert FilmForward de realisering van een breed en divers palet van kwalitatief hoogstaande producties die een breed Nederlands publiek aanspreken, geselecteerd worden voor toonaangevende (inter) nationale festivals en wereldwijd verkocht worden, wat bijdraagt aan de economische duurzaamheid van de sector en een gezond ecosysteem waarbinnen makers kunnen experimenteren en excelleren.

Wij streven ernaar dat de sector én de verhalen die worden verteld, een afspiegeling vormen van onze maatschappij. De sector is een voorloper als het gaat om het experimenteren met en implementeren van nieuwe technologische en duurzame ontwikkelingen. Daar is een gezonde doorstroom voor nodig van talenten via opleidingen en een gestage instroom van autodidacten. Mensen van diverse culturele en sociale achtergronden binnen én buiten de Randstad moeten op een organische manier hun weg vinden binnen de sector, zonder barrières van gender, kleur, achtergrond of beperking. Het fundament wordt gevormd door artistiek-inhoudelijk, technisch en productioneel goed getrainde professionals, die in alle disciplines kunnen excelleren.

marketing & communicatiestrategie

De communicatie- en marketingstrategie en de daaraan gekoppelde digitale strategie van de organisatie richt zich op de doelgroep van werkende professionals en sectororganisaties. Deze doelgroep is zeer divers en niet op een eenduidige manier te bereiken. De strategie is daarom veelzijdig waarin veel wordt samengewerkt met onze doelgroep bij het bedenken en implementeren van de communicatie over de programma's.

Om het bereik van onze trainingen, workshops en bijeenkomsten in 2023 te vergroten, hebben we bewust gekozen om de programma's veelzijdig en laagdrempelig te maken. Op deze manier kunnen we programma beter geschikt maken en afstemmen op een zo breed, inclusief en divers mogelijke doelgroep van professionals qua achtergrond, gender, leeftijd, beroepsgroep, ervaring en woonplaats.

De communicatie over de programma's gaat via landelijke en regionale netwerken, vakverenigingen en stakeholders. Bij de werving of selectie van deelnemers hebben we steeds nauwkeurig gelet op een diverse samenstelling van de groepen. Ook hebben we ons bereik vergroot door communicatie over onze programma's en activiteiten via onze website, nieuwsbrief, social media en advertenties. Daarnaast hebben we als organisatie diverse sectoractiviteiten en netwerkbijeenkomsten bezocht, en hebben we regelmatig deelgenomen aan panelgesprekken en ontmoetingen om AV-professionals te informeren over onze missie en activiteiten.

infrastructuur en samenwerking

In 2023 **hard** gewerkt aan de verankering van de positie van FilmForward in de sector en aan de samenwerkingen met de verschillende stakeholders **in de Nederlandse sector**. FilmForward vervult als ontwikkelinstelling voor talent een belangrijke functie in de infrastructuur **film- en audiovisuele sector**, een functie die tot voor kort ontbrak. FilmForward wordt in de discussie rond talentontwikkeling in Nederland inmiddels gezien als deskundige en overkoepelende netwerkorganisatie die kan zorgen voor een betere uitwisseling en doorstroom van talenten. De aanbevelingen in het Sectorplan (juni 2022)* onderstrepen de noodzaak hiervan.

*Versterking positie Nederlandse culturele audiovisuele producties. Eindrapportage werkgroep [sectorplan](#) (juni 2022)

De samenwerking met de volgende stakeholders is daarom in **afgelopen** jaar nog meer verstevigd:

- **Vak- en brancheverenigingen**

In de afgelopen periode is veel tijd gestoken in de connectie met de verschillende vakverenigingen in Nederland en de gezamenlijke ontwikkeling van programma's. Op deze manier zorgen we voor een relevant programma dat daadwerkelijk aansluit bij de behoeften. Tegelijkertijd hebben de vakverenigingen een groot netwerk waar programma's in kunnen worden uitgezet. Ook voeren we op meer regelmatige basis gesprekken met de DAFF over hoe de twee organisaties elkaar kunnen versterken en aanvullen, en hoe dubbelingen in programma's kunnen worden voorkomen.

- **Screen Talent NL en de regionale hubs**

FilmForward werkte ook in 2023 nauw samen met de regionale talenthubs om tot een efficiënt netwerk met heldere landelijk gespreide knooppunten te komen. We willen de ontwikkeling en productie van authentieke verhalen in het Nederlandse filmlandschap gezamenlijk stimuleren. Om de verhalen uit het hele land te kunnen vertellen, moeten de mensen er zijn om de producties te maken. Daartoe hebben Screen Talent NL en FilmForward voor de toekomst een aantal doelen gesteld: we werken aan een optimalisering van de landelijke infrastructuur en een goede doorstroom van professionals; we delen formats van workshops; we jagen betere aansluiting op de sector vanuit de opleidingen aan; en we stimuleren netwerkvorming voor en met mensen uit de Randstad en de regio.

- **Talentontwikkelingsprogramma's en organisaties**

Er is een sterke connectie tussen FilmForward met (organisaties van) talentontwikkelingsprogramma's. Zo is FilmForward instrumenteel geweest bij de oprichting van Generation Inclusion en de New Producers Academy, twee initiatieven die bijdragen aan een meer pluriforme en inclusieve sector. In 2023 zijn regelmatig gesprekken met hen en andere talentontwikkelingsprogramma's gevoerd over de verbetering van de infrastructuur van talentontwikkeling in Nederland en de onderlinge doorstroom van deelnemers. Daarnaast zijn we bezig met een versteviging van de samenwerking met de omroepen en streamingdiensten en met partijen die marktleider zijn op het gebied van innovatie.

- **Filmfestivals**

In 2023 heeft FilmForward met diverse Nederlandse filmfestivals samengewerkt. Filmfestivals zijn een belangrijk onderdeel van de infrastructuur van talentontwikkeling, omdat zij naast de vertoning van producties tevens fungeren als ontmoetingsplek voor makers om kennis en ideeën uit te wisselen en te debatteren over actuele ontwikkelingen en zij diverse programma's voor talentontwikkeling organiseren in samenwerking met lokale, landelijke en internationale experts en partijen.

- **Internationale samenwerking**

FilmForward werkt als aanjager van talentontwikkeling aan een internationaal netwerk met organisaties die zich inzetten voor 'continuous' of 'vocational' training (een leven lang leren). FilmForward heeft hiervoor de handen ineengeslagen met Focal in Zwitserland en de Danish Filmschool om samen de eerste stappen te zetten. Met dit internationale netwerk willen we een platform creëren voor uitwisseling van best practices, programma-formats en tutors. Het speelveld van film is internationaal waarin de Nederlandse sector de eigen positie moet versterken, zodat dat Nederlandse verhalen ook een internationaal publiek bereiken en er geld en kennis terugstroomt in de Nederlandse filmindustrie.

In 2024 wordt gekeken welke internationale experts wij kunnen betrekken voor workshops en trainingen in Nederland.

3. organisatie: team en bestuur

In 2023 is het team verstevigd met een nieuwe marketing- en communicatiemanager en nieuwe team- en projectondersteuner en er is een additionele projectmanager op freelance basis aangetrokken. Tevens is een nieuw bestuur aangesteld dat het oprichtingsbestuur heeft vervangen.

De organisatie van FilmForward bestaat in 2023 uit vier medewerkers in loondienst; Marit van den Elshout (directeur), Addy Otto (projectmanager), Ciska Hoozemans (marketing- en communicatiemanager), Asli Bildirici (team- en projectondersteuner). Het team is aangevuld met freelancers Elsemijn Teulings (budget controlling), Nancy Asaah (social media), Dymme Plomp (projectmanager) en Esther Schmidt (strategie consultant). Tijdens de workshops of evenementen is ook gebruik gemaakt van incidentele productie-ondersteuning. Met de nieuwe medewerkers zijn in 2023 nieuwe stappen gezet in het verder vormgeven van de organisatie.

Het bestuur wordt sinds 2023 gevormd door Ido Abram (ten tijde van aantreden nog adjunct-directeur van EYE en directeur SEE NL), Laurette Schillings (producent bij Topkapi Films), Gwen Maduro (eigenaar Solid Base Management) en Jie-Ming Chung (co-founder van Terra Media). Er wordt nog gezocht naar een vijfde bestuurslid.

FilmForward is sinds 2022 gevestigd in MACA (Moving Arts Center Amsterdam) op het NDSM-terrein in Amsterdam, waar verschillende producenten en andere professionals uit de sector kantoor houden. MACA biedt toegang tot verschillende soorten werk- en workshopruimtes en de cinema in de grote eventruimte. MACA maakt het mogelijk dat de locatiekosten van workshops vaak laag zijn, wat voor partners interessant is. MACA wordt inmiddels ook door andere AV-organisaties steeds meer gebruikt als 'hub' voor bijeenkomsten en workshops. Naast MACA heeft FilmForward de laatste jaren een groot bestand opgebouwd van mogelijke workshoplocaties passend bij het format van een programma. Daarbij gebruiken we altijd ons netwerk, zoals dat van Screen Talent NL of andere organisaties om de beste plek voor activiteiten te vinden.

4. activiteiten 2023

Onze activiteiten zijn ondergebracht in twee pijlers: Talent & Skills Lab en de Learning Community.

talent & skillslab

Met het Talent & Skills Lab biedt FilmForward een divers aanbod van programma's voor professionals uit alle AV-departementen. Er worden verschillende workshops en trainingen aangeboden die zijn ontworpen om artistiek-inhoudelijke, technische en organisatorische aspecten te professionaliseren en te vernieuwen. Daarmee kunnen professionals hun vaardigheden vergroten en verfijnen, expertise opbouwen en hun artistieke potentieel verder ontwikkelen. Dit kunnen korte programma's zijn, in de vorm van masterclasses en crash courses, of langere programma's, zoals een residency programma, workshops of meerdaagse trainingen.

- **Vrijplaats Creating the Experience**

De Vrijplaats is een vrije werk- en denkruimte waar film- en av-professionals onderzoek kunnen doen ter verdieping van hun beroepspraktijk. In mei 2023 startte de vierde editie van de Vrijplaats 'Creating the Experience' i.s.m. IDFA en de focus lag op het vertellen van immersieve verhalen voor film, interactief, cross-over (VR, AR en XR). Een wereld die zich momenteel snel ontwikkelt en invloed heeft op de manier waarop filmische verhalen geproduceerd en ervaren worden.

- **Vrijplaats Beeldbepalers**

In december startten we met een nieuw ontworpen editie van de Vrijplaats: Vrijplaats op Maat. Deze speciale versie op maat is ontwikkeld voor AV-professionals die hun agenda vrij moeten houden voor last-minute opnameschema's en ad hoc klussen, maar waar mogelijk tijd willen vrijmaken om hun beroepspraktijk te verrijken. Het thema van deze eerste editie was 'Beeldbepalers' met deelnemers uit verschillende disciplines: drie cinematografen, een regisseur, een kostuumontwerper en een fotograaf. Deze Vrijplaats had daarom een sterk interdisciplinair karakter.

- **Positionality & Meerstemmig Storytelling**

De focus op positionality en meerstemmigheid blijft een speerpunt in het beleid van FilmForward. In de ééndaagse workshop Positionality wordt dieper ingegaan op het besef hoe je anno nu om kunt gaan met vragen rondom diversiteit en inclusie. Hoe ontwikkel je bruikbare tools om tijdens elk stadium van het filmmaken, om te gaan met je eigen unconscious bias, **en hoe je eventueel ongemakkelijke gesprekken hierover aan kunt gaan.**

FilmForward heeft de training in 2023 een aantal keer georganiseerd als een van de kernactiviteiten. Daarnaast is de training in samenwerking met de DAFF aangeboden aan DAFF-leden en als 'in company workshop' georganiseerd bij diverse organisaties. Ook is de training in 2023 geïntegreerd in het programma van de Vrijplaats, in de workshop Black Hair & Make-Up en in de twee workshops Filmproductie.

De workshop Meerstemmig Storytelling is een verdiepende workshop van de ééndaagse Positionality workshop voor schrijvers, regisseurs, producenten, casting agents en heads of department. De workshop is in maart 2023 georganiseerd in Rotterdam, waar de film El Houb van Shariff Nasr als case werd ingezet.

- **Workshop Black Hair & Makeup**

In maart 2023 werd de workshop Black Hair & Make-Up georganiseerd, in samenwerking met Marleen Holthuis en Trudy Buren van vakvereniging ACM Professionals en internationaal Make-Up Artist Viola Sarkodee (Teshura Styling). Deze tweedaagse workshop voor visagisten, make-up en haarartiesten (MUA's) verschaft kennis en vaardigheden over textured haar en make-up voor dark skintones.

- **Workshop Filmproductie**

In maart en december 2023 werden twee workshops Filmproductie georganiseerd in samenwerking met de Dutch Productions Association (DPA) op initiatief van Saskia van der Tas en Roos Smitt. De focus lag op het vergroten van inzichten in specifieke filmdepartementen binnen het vak filmproductie in relatie tot het budget. Samen met gastsprekers en praktijkvoorbeelden namen de deelnemers een deep-dive in de onderwerpen die in de beroepspraktijk van uitvoerend producenten, productieleders en productie-assistenten aan de orde komen. Tijdens de workshop in maart werd het camera departement onder de loep genomen. De workshop in december stond in het teken van de departementen licht en kostuumontwerp. Tevens is tijdens de tweede workshops 'Positionality' in het programma opgenomen.

Deze workshops dienden als start van een reeks workshops over diverse onderwerpen uit het productievak in relatie tot de verschillende departementen. Voor de komende jaren is het doel structureel workshops voor filmproductie te kunnen doorontwikkelen en aanbieden.

- **Workshop Filmrecht**

In september werd de workshop Filmrecht georganiseerd in samenwerking met advocaat Gaico Bos van Bos.Legal. Tijdens de workshop lag de focus op de uitgangspunten van het Nederlands filmrecht, inclusief de verschillende rechten zoals auteursrecht, naburige rechten, merkenrecht, portretrecht en morele rechten. Daarnaast werden de verschillende partijen binnen het filmrecht besproken, zoals producenten en makers, en recente wetswijzigingen ter versterking van de positie van makers. Ook kwamen de gevolgen van deze wijzigingen voor makers en producenten, inclusief financiële consequenties en veranderingen voor de filmsector aan bod. Aansluitend vertelde componist/jurist Erik Verwey over de juridische aspecten van het gebruik van muziek in film.

- **Workshop Scriptcontinuïteit**

In 2023 is twee maal de workshop scriptcontinuïteit georganiseerd; een in het voorjaar en een in het najaar. De workshop, onder leiding van regisseurs Janice Pierre en Bob Wilbers, is een vast onderdeel van het curriculum van FilmForward geworden. De workshop is voor zowel beginnende als ervaren AV-professionals die het vak scriptcontinuïteit onder de knie willen krijgen. Van productie-assistenten die zich verder willen ontwikkelen, tot scenaristen die meer setervaring willen opdoen.

- **Workshop Fuzzlecheck**

In juni werd voor professionals uit de departementen Assistant Director en Productie de Engelstalige workshop 'Fuzzlecheck voor AD's, UP's & PL's' georganiseerd. De workshop, opgezet in samenwerking met Cora Aarnoutse en Evert van Setten (ADC) en Saskia van der Tas en Roos Smitt (DPA), werd gegeven door Hannes Hirsch, 1st AD en founder van de Fuzzlecheck-software. De workshop is bedoeld voor professionals die ruime ervaring hebben met het planningsprogramma Movie Magic Scheduling en die met een ander interactief en gebruiksvriendelijk planningsprogramma wilden leren werken.

- **Workshop AI in animatie**

In oktober organiseerde FilmForward in samenwerking met Sublab en AIXDESIGN een workshop en een interactieve presentatie over het gebruiken van Artificial Intelligence in animatie en storytelling. In de hands-on workshop 'Animating AI characters' liet animator Fabian Mosele zien hoe je kan experimenteren met character design en de AI-methode 'Stable Diffusion'. In deze workshop gingen deelnemers zelf aan de slag door met beelden op een experimentele manier nieuwe, niet-conforme personages te creëren. Tijdens de daaropvolgende interactieve presentatie werden de teasers vertoond die de deelnemers van de artist residency STORY&CODE met behulp van AI hadden gemaakt. Zij vertelden over hun ervaringen met het gebruiken van AI tijdens de residency. Aansluitend was er een panelgesprek met experts over de mogelijkheden en onmogelijkheden van AI-technieken en de impact op de sector.

- **Productieworkshop Beloofde Land**

Voor het talentontwikkelingsprogramma Het Beloofde Land organiseerde FilmForward in februari, maart en april 2023 voor de deelnemende producenten een aantal workshops over produceren. De workshops werden gegeven door producenten Rogier Kramer, Koji Nelissen en Ellen Havenith. Tijdens deze workshops werden de geselecteerde producenten bijgespijkerd over o.a. de rol, verantwoordelijkheden en positie van de producent; over de positionering van hun project en benodigde stukken voor een aanvraag; en over de financiën, van begroting tot afrekening.

- **BHV cursus**

Een van de kernwaarden van FilmForward is bij te dragen aan het gezonder en veiliger maken van de filmsector. Daartoe is besloten om de BHV cursus een vast onderdeel van het curriculum te maken en in 2023 is de cursus twee keer aangeboden (januari en oktober). Tijdens de cursus kan men in één avond het basiscertificaat behalen of het huidige certificaat verlengen. Door tijdens de cursus verschillende disciplines samen te brengen ontstaan er ook interessante gesprekken over veiligheid op de filmset. Netwerken is dus ook zeker een bijkomstig positief effect van deze cursus.

Onder de Learning Community heeft FilmForward als verbindende partij in 2023 activiteiten georganiseerd waar ideeën en behoeftes worden opgehaald en zijn diverse initiatieven in de sector ondersteund. Hiertoe organiseren we o.a. Focustafels en community events waarin het uitwisselen van ideeën voor het duurzaam versterken en toekomstbestendig maken van de sector en de verschillende disciplines centraal staan. Dit ophalen en verbinden gebeurt in samenwerking met de stakeholders en verschillende AV-organisaties.

- **Focustafels**

In 2023 zijn meerdere rondetafelgesprekken georganiseerd met professionals. Bij hen is opgehaald waar behoeftes liggen en lacunes zijn in een vakgebied en in de sector, waar professionalisering gewenst is en waar we als FilmForward in kunnen ondersteunen. De onderstaande sessies zijn georganiseerd:

*Focustafels Crew - maart en april 2023: rondetafelgesprekken met professionals die werkzaam zijn op producties (op de set) en in post-productie over hoe de verschillende beroepsgroepen zich verder kunnen ontwikkelen en wat daarvoor nodig is.

*Focustafels Talent - september 2023: rondetafelgesprek met diverse talentontwikkelingstrajecten over het ideale landschap van talentontwikkeling. En rondetafelgesprek met AV-opleidingen en studieleiders over manieren om de aansluiting op de arbeidsmarkt na het afronden van een opleiding te verbeteren.

*Grensoverschrijdend gedrag - april 2023: brainstormsessie met cast- en crewleden en producenten over de aanpak van grensoverschrijdend gedrag.

De rondetafelgesprekken hebben als doel om hier activiteiten aan te koppelen waarmee de sector kan worden versterkt en verbeterd. Daarom is de feedback die is opgehaald uit bovenstaande gesprekken, teruggekoppeld naar de betrokken deelnemers en is met hen gekeken naar een mogelijke follow-up in de vorm van een workshop of een vervolgbijeenkomst.

Zo hebben de Focustafels Crew geleid tot diverse workshops (gerealiseerd en/of in ontwikkeling), zoals een workshop postproductie en een crash course over juridische zaken. De Focustafels Talent hebben geleid tot een betere communicatie tussen de verschillende talentontwikkelingstrajecten en ideeën voor een betere samenwerking tussen de AV-opleidingen. De brainstormsessie over grensoverschrijdend gedrag heeft geleid tot een workshop voor geluidsmensen en acteurs over communicatie en samenwerking.

- **Bijeenkomsten op filmfestivals**

In 2023 is FilmForward aanwezig geweest op meerdere filmfestivals en in samenwerking verschillende bijeenkomsten georganiseerd.

* In januari is op het International Film Festival Rotterdam een panelgesprek georganiseerd over 'Green Co-production' en een talent talk in samenwerking met Generation Inclusion en de New Producers Academy.

* In maart nam FilmForward op het Movies that Matter festival deel aan het programma 'Missie van de Nieuwe Maker' en organiseerde in samenwerking met Movies that Matter

en Stichting Wildlam een workshop voor de acteurs/schrijvers van Wild Lam onder leiding van regisseur Jacqueline van Vugt.

* In september organiseerde FilmForward op de NFF Talentdag van het Nederlands Film Festival een bijeenkomst met verschillende partijen van talentontwikkelingsprogramma's over **samenwerking** en doorstroom. Ook nam FilmForward het initiatief voor een rondetafelgesprek met studieleiders van opleidingen over de aansluiting op de praktijk.

* In november stelde FilmForward tijdens het International Documentary Filmfestival Amsterdam met IDFA Doclab een programma samen voor de Vrijplaats Creating the Experience over immersieve documentaires.

• **Verkenning OCW**

In opdracht van het ministerie van OCW heeft FilmForward eind 2023 en begin 2024 een verkenning uitgevoerd naar de publieke en private initiatieven en programma's voor talentontwikkeling in de film- en AV-sector. Het betreft een overzicht van bestaande initiatieven en programma's, de omliggende infrastructuur en de positie binnen de AV-keten, **en de infrastructuur van de aanbieders van initiatieven en programma's**. Ook bevat de verkenning informatie over samenwerking en doorstroom tussen de talentprogramma's en de reguliere MBO- en HBO-opleidingen.

Deze verkenning is in eerste instantie bedoeld om een overzicht te geven van de talentontwikkelingsprogramma's en professionaliseringstrajecten in Nederland. Hiermee wordt het huidige aanbod inzichtelijk gemaakt. Daarnaast wordt in aansluiting op conclusies uit eerder verschenen rapporten en georganiseerde bijeenkomsten in kaart gebracht op welke onderdelen nog gestuurd kan worden. Doel is om met behulp van deze verkenning in een sectorbrede werkgroep tot een breed gedragen **toekomstvisie** op talentontwikkeling in Nederland te komen.

• **Winterdrinks**

Op 7 december organiseerden we de eerste editie van de FilmForward Winter Drinks. Het doel van het evenement was om onze community van alumni van programma's en stakeholders bij elkaar te brengen en de visie, het nieuwe jaarprogramma en de rebranding te presenteren. Het was een goed bezochte en succesvolle eerste editie.

• **AV-Agenda & Train-Up**

AV-Agenda is een gezamenlijke evenementenagenda voor de hele audiovisuele sector, waar bijeenkomsten van de vakverenigingen, festivaldata, deadlines van fondsen en andere relevante evenementen worden gebundeld. In 2023 heeft FilmForward met de twee andere oprichtende partijen, het Nederlands Film Festival (NFF) en de Nederlandse Beroepsvereniging van Film- en Televisiemakers (NBF), de balans opgemaakt. Het Nederlands Film Festival moest zich terugtrekken om financiële redenen en de NBF zit in een herpositioneringsfase en kan daarom momenteel minder investeren. De AV-Agenda is met haar overzicht een belangrijke tool waar jonge makers, autodidacten en net afgestudeerde filmprofessionals geïnformeerd worden en draagt daarmee bij aan de doorstroom van talent. Daarom is vanuit FilmForward besloten om voorlopig met de AV-agenda verder te gaan. FilmForward zal met partijen als Screen Talent NL en VERS kijken of er nieuwe partnerships mogelijk zijn.

Train-Up is de database waar alle skills- en talentontwikkelingsprogramma's uit Nederland en het buitenland te vinden zijn. De huidige versie willen we doorontwikkelen, onder meer aan de hand van de resultaten uit de Verkenning voor OCW.

De AV-agenda kan door meerdere partijen gedragen worden en door organisaties worden 'ingebed' en vormgegeven op hun eigen websites. Train-Up is een tool die direct gelinkt is aan de doelstellingen van FilmForward voor skills- en talentontwikkeling. De doorontwikkeling zal volledig in beheer van FilmForward plaatsvinden.

5. financiën

Vanwege de aard van onze activiteiten vormen publieke middelen (subsidies) een belangrijke pijler voor de bekostiging van de organisatie en activiteiten van FilmForward. FilmForward werkt momenteel met een jaarbudget van ruim €880.000 met het Nederlands Filmfonds als hoofdfinancier. De overige financiering komt van het ministerie van OCW en van de deelnemers aan de activiteiten en de programmapartners. We streven ernaar onze financiële basis in de komende vier jaar te verstevigen en uit te bouwen naar een jaarbudget van ongeveer €1 miljoen. Daartoe heeft de organisatie in januari van 2024 aangevraagd bij de landelijke BIS. Uit het op 3 juli gepubliceerde advies blijkt dat FilmForward helaas een negatief advies van de Raad v Cultuur heeft ontvangen. Dat betekent dat de tweede helft van 2024 in het teken staat van het herstructureren van de financiering vanaf 2025.

6. fair practice en fair pay

FilmForward heeft voor het vaststellen van de salarissen van haar medewerkers in eerste instantie aansluiting trachten te zoeken bij de salarisschalen zoals die door het Nederlands Filmfonds en bij Eye Filmmuseum worden gehanteerd omdat dit de instellingen waren die nauw betrokken waren bij de oprichting van FilmForward. Dit bood

echter weinig houvast omdat de verschillen groot zijn en FilmForward niet over dezelfde financiële armslag en zekerheden beschikt. FilmForward is daarom van plan aan te sluiten bij het proces dat door de filmfestivals in gang is gezet in samenwerking met Platform ACCT naar aanleiding van onderzoek door Bureau Berenschot en de Ketentafel Filmfestivals. Doel is om in 2024 tot een werkcode te komen met de intentie aan te sluiten bij het loongebouw van de Nederlandse Podia. Onze huidige beloningsstructuur zou daar goed in te passen zijn, inclusief de honorering van freelancers en experts.

7. afsluitend + vooruitblik

2023 was een jaar waarin veel in gang is gezet, met name een jaar waarin duidelijk is geworden waar FilmForward voor staat, welke rol de organisatie kan vervullen in de Nederlandse infrastructuur van talent- en skillsontwikkeling en wat de meest effectieve manier van werken is. Daarbij is samenwerking het kernwoord.

Er wordt nu hard gewerkt aan verdere bestendiging van de organisatie, door samenwerking met de diverse organisaties voor talentontwikkeling, het samen verstevigen van de landelijke infrastructuur en het versterken van het talent en vaardigheden van Nederlandse professionals met internationale expertise. Het bereik van de diverse professionals, doelgroepen en regio's is een belangrijk punt van aandacht, en hier zijn met de komst van een marketing- en communicatiemanager belangrijke stappen in gezet. Met beperkte middelen heeft FilmForward al veel kunnen betekenen. Nu FilmForward helaas geen plek in de basis infrastructuur krijgt, zal gekeken moeten worden naar andere bronnen van financiering om de organisatie te verstevigen en toekomstbestendig te maken.

Voor de komende jaren is het van belang om verder te definiëren waar de prioriteiten liggen. Zo willen we naast de 'bottom up' geproduceerde programma's en het inventariseren van behoeftes van professionals, ook een meer structureel aanbod vastleggen. Samenwerkingen met instituten als de Filmacademie kunnen verder worden uitgebreid. Het ambassadeursnetwerk 'FeedForward Community' moet eind 2024 meer vorm krijgen, zodat de eerste programma's in 2025 kunnen worden uitgerold. Daarnaast moet er een concreet plan van aanpak komen hoe FilmForward, Screen Talent NL en de regionale talenthubs kunnen samenwerken aan het beter stroomlijnen van landelijke talentontwikkeling. Daarvoor zullen we in 2024 ook verder werken aan de doorontwikkeling van TrainUp.

En we onderzoeken verder hoe de reeds geïnitieerde internationale samenwerkingen kunnen bijdragen aan de versterking en innovatie van het talent- en skills ontwikkelingsaanbod in Nederland.

8. bijlagen

- **FilmForward Afrekening 2022-2023 Accountantsverklaring**
- **FilmForward Afrekening 2023 - Toelichting**